

مشکلات خصوصی سازی بانک‌های کشور در ۸۷

سرانجام وعده خصوصی سازی بانک‌ها

آیا بدهی‌های دولت، مشکوک‌الوصول‌ها و معوقه‌ها تنها چند عامل بازدارنده در مقابل خصوصی سازی موفق بانک‌های کشور می‌باشند.

واگذاری بانک‌های دولتی همچنان با تأخیر مواجه است. در حالی که مسؤلان دولتی بارها از واگذاری قریب الوقوع بانک‌ها خبر می‌دهند و حتی در آخرین اظهارنظرها، آذر ماه را زمان واگذاری نخستین بانک‌های دولتی اعلام کرده‌اند، تاکنون واگذاری بانک‌ها جنبه عملی پیدا نکرده است. از پنج بانک دولتی که نامشان در صدر

خصوصی سازی بانک‌ها بسترسازی مناسبی را می‌طلبد و دولت باید به طور واقعی به خصوصی سازی اعتقاد داشته باشد و زیرساخت‌های لازم را فراهم نماید، نه این که قوانین و مقرراتی را تدوین کند که با منافع بخش خصوصی در تضاد باشد.

نگاه سازمان خصوصی سازی به واگذاری بانک‌ها

از تعداد دویست و هفتاد و پنج سهام شرکت دولتی که قرار است سازمان خصوصی سازی تا پایان سال ۸۶ واگذار می‌کرد، عرضه سهام بانک‌های دولتی به لحاظ حجم و ارزش دارایی و این که اولین شرکت در جهت خصوصی سازی بازار پول است از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد.

غلامرضا حیدری کرد زنگنه، مدیرعامل سازمان خصوصی سازی، عرضه اولیه سهام بانک را در حد ۵ درصد برای کشف قیمت می‌داند و می‌گوید: مطابق قانون، افراد حقیقی نمی‌توانند بیش از ۵ درصد سهام بانک‌ها را در اختیار داشته باشند و شرکت‌های سهامی عام هم نباید در مجموع، بیش از ۱۰ درصد در بانک‌ها سهم داشته باشند و چون برنامه واگذاری‌های اصل ۴۴ بازار به بازار است، دولت مجاز است در مجموع، ۲۰ درصد سهام بانک‌ها را در اختیار بگیرد و مابقی سهام میان بخش خصوصی و تعاونی توزیع خواهد شد. وی یادآور می‌شود: امکان این که یک بانک، به طور کامل به بخش خصوصی واگذار شود وجود دارد، اما این واگذاری باید به گونه‌ای باشد تا سهم ۲۰ درصدی دولت در مجموع حفظ شود. البته مطابق قانون، ۲۰ درصد مجموع سهام بانک‌های دولتی باید در اختیار دولت قرار گیرد و در واقع، این قانون، در شرایط فعلی با ابهام مواجه شده است، چرا

واگذاری بانک‌های دولتی همچنان با تأخیر مواجه است. در حالی که مسؤلان دولتی بارها از واگذاری قریب الوقوع بانک‌ها خبر می‌دهند و حتی در آخرین اظهارنظرها، آذر ماه را زمان واگذاری نخستین بانک‌های دولتی اعلام کرده‌اند، تاکنون واگذاری بانک‌ها جنبه عملی پیدا نکرده است. از پنج بانک دولتی که نامشان در صدر

واگذاری بانک‌های دولتی همچنان با تأخیر مواجه است. در حالی که مسؤلان دولتی بارها از واگذاری قریب الوقوع بانک‌ها خبر می‌دهند و حتی در آخرین اظهارنظرها، آذر ماه را زمان واگذاری نخستین بانک‌های دولتی اعلام کرده‌اند، تاکنون واگذاری بانک‌ها جنبه عملی پیدا نکرده است. از پنج بانک دولتی که نامشان در صدر

واگذاری بانک‌های دولتی همچنان با تأخیر مواجه است. در حالی که مسؤلان دولتی بارها از واگذاری قریب الوقوع بانک‌ها خبر می‌دهند و حتی در آخرین اظهارنظرها، آذر ماه را زمان واگذاری نخستین بانک‌های دولتی اعلام کرده‌اند، تاکنون واگذاری بانک‌ها جنبه عملی پیدا نکرده است. از پنج بانک دولتی که نامشان در صدر

خستویی خاطر نشان می‌کند که در مجموع،

که مقرر شده برخی بانک‌ها از جمله بانک ملی همچنان دولتی باقی بمانند. حال قصد داریم در این موارد از مقام معظم رهبری استعلام کنیم که سقف ۲۰ درصد تعیین شده تنها باید در چارچوب بانک‌های مشمول واگذاری رعایت شود یا این که مقصود، سقف ۲۰ درصد سهام تمام بانک‌های دولتی - چه بانک‌های مشمول واگذاری و چه آنها که واگذار نمی‌شوند - است.

اگر حالت دوم منظور مقام معظم رهبری باشد، آنگاه سهم بیشتری نصیب بخش خصوصی و تعاونی می‌شود و از سهامی خاص به عام باید اصلاح و تصویب شود که این هم در مجمع عمومی آنها مقدور نیست. کُرد زنگنه تصریح می‌کند: به نظر می‌رسد خصوصی سازی بانک‌ها چندان مدنظر دولت نباشد و فقط قرار است ۵ درصد سهام بانک‌های دولتی در بورس عرضه شود و درصدی از سهامشان هم در قالب سهام عدالت واگذار گردد. وی در پاسخ به این که آیا ممکن است دولت با عرضه ۵ درصد سهام شرکت‌ها در بورس قصد داشته باشد ارزش آن را بالا ببرد، می‌گوید: اگر دولت بخواهد می‌تواند چنین رویه‌ای را پیش بگیرد. اما دیگر به آن خصوصی سازی نمی‌گویند، چون باید بیش از ۵۱ درصد سهام بانک‌ها یعنی سهام مدیریتی واگذار شود و در غیر این صورت، خریداری پیدا نمی‌کند.

بدهی‌های دولت

مدیرعامل سازمان خصوصی سازی یادآور می‌شود: از سوی دیگر، تسهیلاتی که بانک‌های دولتی بر اساس دستور دولت پرداخت کرده‌اند به نظر، صعب الوصول یا حتی مشکوک الوصول می‌رسند و بازپرداخت عمده این تسهیلات به بانک‌ها با مشکل مواجه است. البته برای بازپرداخت بدهی دولت به بانک‌ها، بورس طرحی را پیشنهاد کرده که بر اساس آن، دولت از محل فروش سهام بانک‌ها بدهی خود را تسویه می‌کند. یعنی سهام در وثیقه بانک می‌ماند و خریداران، اقساطشان را به خود بانک می‌دهند. اگرچه در برخی الگوهای جهانی، واگذاری بانک‌ها به بخش خصوصی در لایحه‌های نخست خصوصی سازی قرار دارد، اما بانک‌های دولتی ایرانی هنوز آمادگی واقعی را برای خصوصی سازی ندارند.

علاوه بر نوع برخورد دولت، موانع درونی بسیاری، راه خصوصی سازی آنها را سد کرده است. تکلیف مطالبات معوق بانک‌ها از دولت همچنان مشخص نیست و پرداخت ۱۵ هزار میلیارد تومانی که هیأت دولت برای تسویه آن در نظر گرفته بود، هنوز به مرحله اجرا در نیامده است. در نهایت، باید منتظر ماند و دید در شرایطی که نه بخش خصوصی رغبت حضور دارد و نه دولت بانک‌هایش را برای خصوصی سازی آماده کرده، وعده خصوصی سازی بانک‌ها به کجا می‌رسد. ■